

Вих. №38 від 15.03.2017

Голові та всім членам
Комітету охорони здоров'я
Верховної Ради України

*Шановна Ольго Вадимівно!
Шановні Народні депутати!*

Від імені пацієнтських та громадських організацій звертаємось до вас із закликом не дискредитувати успішну антикорупційну реформу у сфері охорони здоров'я України. Мова йде про закріплену у Законі України від 19.03.2015 № 269-VIII функцію централізованих закупівель ліків, вакцин та виробів медичного призначення міжнародними спеціалізованими організаціями.

Впровадження цієї реформи було прописано у Коаліційній угоді і знайшло своє відображення у відповідному Законі України, який був визнаний Президентом України Петром Порошенком як пріоритетний і став першим, проголосованим Коаліцією на виконання Коаліційної угоди.

У 2015 році Ви, пані Ольго, як голова Комітету ВРУ з питань охорони здоров'я, підтримали цей закон, наголосивши на тому, що він сприятиме подоланню корупційних схем, що багато років існували в профільному Міністерстві під час державних закупівель ліків, вакцин і виробів медичного призначення.¹

Саме так і сталося²:

1. Так, під час порівняння закупівельних цін на ліки, закуплених міжнародними організаціями, зокрема структурами ООН (ЮНІСЕФ та ПРООН) та Британською Королівською Агенцією Crown Agents, та цін Міністерства охорони здоров'я, **було зекономлено близько 620 млн грн у порівнянні з цінами МОЗ 2014 р.**, тому що ліки закуповувалися за розумними цінами і без корупційної складової. Важливо, що деякі препарати з однією і тією самою діючою речовиною **міжнародні спеціалізовані організації закупили більш ніж в 20 разів дешевше від МОЗу 2014-го року**. Наприклад, лише на закупівлі протитуберкульозних ліків досягнуто економії в 1,7 млн доларів, які були витрачені на закупівлю додаткових лікарських засобів. За ці кошти можна додатково забезпечити ліками близько 43 тисячі хворих українців на чутливий туберкульоз.
2. Завдяки залученню міжнародних організацій вдалося значно

¹ http://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/publish/article?art_id=137305&cat_id=39574

² <https://antac.org.ua/analytics/620-mln-hrn-zekonomyly-mizhnarodni-orhanizatsiji-ukrajini-na-zakupivli-likiv-v-2015-rotsi-analitychnyj-zvit/>

- розширити конкуренцію на ринку державних закупівель. У 40% тендерах переможцями стали нові гравці, у той час як в 2014 році 80% тендерів розігрувалися між собою компаніями, які належать 2-м особам.
3. Крім того, лише протягом першого року закупівель 45% компаній, які перемогли на тендерах Crown Agents та здійснювали поставки ліків, реагентів та медичних виробів за онкологічними програмами за бюджет 2015 року, є прямими виробниками. Без залучення компаній-посередників були закуплені 100% лікарських засобів та вакцин Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), 57,5% постачальників ПРООН — це виробники. Під час проведення торгів МОЗом в більшості випадків перемагали не вітчизняні виробники, а вітчизняні посередники. Так, у 2014 році більш ніж 90% закуповувалося через посередників.
 4. Щодо оплати міжнародним організаціям: комісія міжнародних організацій не перевищує 5,5%, в той час як за даними СБУ на тендерах МОЗ 40% коштів осідали в кишенях корупціонерів. Крім того, міжнародні організації інвестують власні кошти задля ефективного здійснення цієї реформи. Так, наприклад, Дитячий Фонд «ЮНІСЕФ» взяв на себе витрати щодо внутрішньої логістики та інвестував близько 500 тис. доларів в обладнання для перевезення вакцин в Україну, зекономивши 825 тис. доларів державного бюджету.
 5. Міжнародні організації отримали у 2015 році бюджет в доларовому еквіваленті на 16% менше, аніж бюджет 2014 року. Проте в умовах такого бюджету, міжнародники змогли закупити на 78% більше ліків.

Більше того, враховуючи успішний досвід України закупівель ліків через міжнародні спеціалізовані організації, сусідні країни, зокрема Молдова, цього року розпочала таку саму процедуру³. Так, для Молдови по двом пілотним проектам ліки закуповуватиме Програма розвитку ООН, яка сьогодні здійснює закупівлю ліків для України по 23 державним програмам. Міністр охорони здоров'я Молдови Руксанда Главан вважає, що угода з ПРООН допоможе оптимізувати та зробити процес закупівель ліків прозорим.

Саме зараз, коли ідея закупівель через міжнародні організації почала демонструвати свою ефективність – Ваша публічна риторика різко змінилась. **Ми звертаємося до Вас, Ольго Вадимівно та шановні члени Комітету охорони здоров'я, із проханням не політизувати процес закупівель ліків, вакцин та медичних виробів, не перекручувати інформацію та не надавати неперевірену/недостовірну інформацію ЗМІ та суспільству. Адже це шкодить у першу чергу пацієнтам, які від зневіри можуть почати займатися самолікуванням, шукати ліки невідомої якості на чорному ринку, або відмовлятися від лікування взагалі.**

Більше того, дискредитація шанованих міжнародних організацій, які працюють більш ніж у 100 країнах світу і мають досвід роботи понад 180 років, може суттєво вдарити по іміджу України на міжнародній арені.

Сподіваємось, за допомогою наведених фактів переконати Вас, Ольго Вадимівно, та шановних Народних депутатів не застосовувати неправдиву та перекручену інформацію, яка шкодить не лише пересічним пацієнтам, а й

³ <http://www.ms.gov.md/?q=stiri%2Fpnud-va-procura-gama-larga-medicamente-vitale-republica-moldova-2017>

руйнують наші спільні досягнення. Зараз не час сіяти розбрат та розповсюджувати штучну #зраду навколо реформ Міністерства охорони здоров'я України. Ми віримо, що прийшов час об'єднувати зусилля Міністерства охорони здоров'я України, Народних депутатів та громадських організацій для того, щоб завершити розпочаті реформи та назавжди позбавити державні закупівлі корупційної складової.

З повагою,

Виконавчий директор БФ «Пацієнти України»
Ольга Стефанишина

Голова Правління ГО «Центр протидії корупції»
Віталій Шабунін

Голова Координаційної Ради ВБО «Всеукраїнська Мережа
ЛЖВ»
Дмитро Шерембей

Менеджер групи «Реформа системи охорони здоров'я»
Реанімаційного Пакету Реформ
Ксенія Сердюк

Виконавчий директор Transparency International Україна
Ярослав Юрчишин